

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อศึกษาผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ 4 MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกม่วง (คำประชาอุทิศ) อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ 4 MAT โดยมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกม่วง (คำประชาอุทิศ) อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุงที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 18 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย 3 ประเภทคือ เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการปฏิบัติการ ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติการ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ (การสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน) บันทึกหลังการสอนของครู แบบประเมินผลงานของนักเรียนท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบท้ายวงจร แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียน แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ท้ายวงจร และเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการปฏิบัติการ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 10 มกราคม 2554 ถึง 11 กุมภาพันธ์ 2554 โดยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียน จำนวน 12 แผน โดยแบ่งเป็นวงจรปฏิบัติการ 3 วงจร วงจรละ 4 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละแผนใช้เวลาแผนละ 2 ชั่วโมง โดยใช้เวลารวมทั้งสิ้น 24 ชั่วโมง และสังเกตกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ (การสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน) ซึ่งผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้สังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้วิจัยขณะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพฤติกรรมของผู้เรียนขณะร่วมกิจกรรมในแต่ละชั่วโมง บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบบันทึกหลังการสอนของครู ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกหลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชั่วโมง และตรวจผลงานของนักเรียนในแต่ละชั่วโมงโดยใช้แบบ

ประเมินผลงานของนักเรียนท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ เมื่อดำเนินการสอนเสร็จสิ้นในแต่ละวงจร ปฏิบัติการทดสอบนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนท้ายวงจร และทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียน หลังสิ้นสุดการสอนในแต่ละวงจรปฏิบัติการ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ (การสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน) การบันทึกหลังการสอนของครู ผลการประเมินผลงานของนักเรียนท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ผลจากการตรวจแบบทดสอบและแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ท้ายวงจร และผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ และอภิปรายร่วมกันกับผู้ช่วยวิจัย เพื่อสรุปผลที่ได้ในแต่ละวงจร และนำผลที่ได้ ไปพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการต่อไป เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นทั้ง 3 วงจร ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน มาหาค่าเฉลี่ยและร้อยละ เพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพได้จาก แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ (การสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน) บันทึกหลังการสอนของครู ผลการประเมินผลงานของนักเรียนท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียน ผลจากการตรวจแบบทดสอบ และแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ท้ายวงจร นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบ เพื่อนำผลที่ได้มากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ต่อไป และนำเสนอผลที่ได้ในรูปของความเรียง อธิบายและสรุปการวิเคราะห์กิจกรรมในแต่ละวงจรและนำไปสู่การสรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ สามารถสรุปผลการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

1.1 ผลการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ของนักเรียน พบว่า ผู้เรียนแต่ละคนที่มีลักษณะการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน นักเรียนได้มีโอกาสในการเรียนรู้จากการทำ

กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจและได้ใช้ทักษะการคิดค้นด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนสนุกและเกิดความสุขในการเรียน นอกจากนี้นักเรียนยังได้รับประสบการณ์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเฝ้าสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของกันและกันขณะทำกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองได้

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 85.37 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์เฉลี่ยร้อยละ 84.72 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 88.89 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ในการวิจัย เรื่อง ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

2.1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT เน้นการจัดกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งมีความสำคัญมากในการจัดกิจกรรม ดังนั้นก่อนดำเนินการนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT ไปใช้ควรให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี

2.1.2 ครูควรสังเกตพฤติกรรมนักเรียนแต่ละคน ในการปฏิบัติกิจกรรมทั้งกิจกรรมเดี่ยวและกลุ่ม เพื่อกระตุ้นการปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

2.1.3 ควรมีเวลาให้นักเรียนได้มีโอกาสในการคิดและทำกิจกรรมได้อย่างเต็มที่

2.1.4 ในการร่วมกิจกรรม ครูควรให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างทั่วถึงทุกคน เช่น การนำเสนอผลงาน ซึ่งจะมีเพียงนักเรียนคนเดียวและคนเดียวออกมานำเสนอานกลุ่ม จึงทำให้นักเรียนร่วมกิจกรรมไม่ทั่วถึงทุกคน

2.1.5 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรจัดตารางเรียนในช่วงเช้าจะเหมาะสมกว่า เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ต้องเนื่องและค่อยเป็นค่อยไป

2.1.6 ในการตั้งคำถามและใช้คำถามกระตุ้นความคิดควรระมัดระวัง ไม่ใช่คำถามที่ชี้นำคำตอบแก่นักเรียน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดเองให้ได้มากที่สุด

2.1.7 ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง เพื่อให้ทราบจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนางานตนเองและงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาหรือมีความสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ดังนี้

2.2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรอื่นๆ เช่น กระบวนการทำงานกลุ่ม หรือเปรียบเทียบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ เพื่อพิสูจน์ผลการใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2.2 ควรมีการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาอื่นๆ หรือนำเนื้อหาในกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่นๆ มาบูรณาการ